

Svår balansgång mellan lek och lärande

I förskoleklassens pedagogiska verksamhet har leken ofta svårt att ta plats. Men om läraren inte förmår att se ur sexåringens perspektiv blir barnets lärande onödigt svårt eller intresset för lärande kanske inte alls väcks. Det visar en ny avhandling vid Göteborgs universitet.

1998 blev sexårsverksamheten en egen skolform och fick benämningen förskoleklass, med en gemensam läroplan tillsammans med fritidshemmet och grundskolan.

I förskoleklassen är den pedagogiska samlingen tyngdpunkten. Där binds dagens aktiviteter, teman och ämnen samman och integreras till en helhet.

- Samlingen är central, där händer mycket i samspelet mellan barn och vuxna och mellan barnen. Den borde också vara en mötesplats för barns och lärares olika perspektiv, men blir många gånger den vuxnes arena, säger Agneta Simeonsdotter Svensson.

Hon har i sin avhandling videoobserverat barn och lärare i 15 förskoleklasser och intervjuat 115 sexåringar.

Förskoleklassens styrdokument anger att lek är en väsentlig del i det aktiva lärandet. I praktiken visar det sig svårt att omsätta detta i praktisk handling i relation till barnens perspektiv.

- Det handlar om att bli medveten om hur barn resonerar när de ställs inför en uppgift som de upplever som svår och att stimulera barn att klara utmaningar och våga övervinna hinder. Men många barn ser sig själva som hinder i min undersökning, säger Agneta Simeonsdotter Svensson.

Hennes analys visar att lärare ofta har svårigheter att omsätta styrdokumentet i praktisk handling vad gäller barns perspektiv. Ett mycket skolinfluerat arbetssätt får dominera i förskoleklassen, där förskollärarna dominerar som yrkesgrupp i undersökningen.

Uppgifterna barnen arbetar med presenteras på ett sätt som många gånger inte väcker intresse eller så förstår inte barnen hur de ska utföra uppgiften. När barnen arbetar med skolförberedande uppgifter eller om de upplever uppgiften som svår kommunicerar lärarna dessutom mindre med barnen kring uppgiftens genomförande.

- Mycket tas för givet. Ofta handlar det om uppgifter inom ett tema som man arbetar med. Man bemöter inte sexåringarna från deras sätt att se och tänka och reflektera, utan ger enbart instruktioner. Man klarar inte alltid att förklara den skolförberedande uppgiften, till exempel genom att själv fråga barnet om hur han eller hon tänker i situationen. Barnens delaktighet i samspelet ges på så sätt mindre utrymme, säger Agneta Simeonsdotter Svensson.

Agneta Simeonsdotter Svensson lägger fram sin avhandling "*Den pedagogiska samlingen i förskoleklassen. Barns olika sätt att erfara och hantera svårigheter*" vid institutionen för pedagogik och didaktik fredagen den 6 mars kl 13.15.

Plats: Margareta Huitfeldtsalen, Pedagoggen Hus C, Läroverksgatan 5, Göteborg

Kontakt: agneta.simeonsdotter@ped.gu.se, 031-7862045, 0737-827727

Länk till avhandlingen (fulltext): <http://gupea.ub.gu.se/dspace/handle/2077/19098>

Presskontakt: Torsten Arpi, Utbildningsvetenskapliga fakulteten, Göteborgs universitet, torsten.arpi@gu.se, 0768-581187